

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
MADENCİLİK FAALİYETLERİ DEĞERLENDİRME FORMATI

1. Galeri tipi işletmecilikler dışında, işletme alanındaki ekosistem çeşitliliği ve özellikleri; habitat tipleri, hassaslık, nadirlik ve koruma önceliği (alanın özelliğine göre gerekli görülmesi halinde vejetasyonun sosyolojik birimleri metoduna göre) ile ekosistemin ve habitatların etkilenme durumlarının tespit edilmesi,
2. Proje alanı ve etki alanı üzerinde kapsamlı bir arazi çalışması yapılarak fauna ve flora türlerinin belirlenmesi, türlerin Türkçe ve bilimsel adlarının, endemizm durumunun, nispi bolluk derecelerinin, IUCN ve Bern Sözleşmesi kapsamındaki statülerinin, tehlike (VU, EN, CR ve lokal endemik) kategorilerinin ve uluslararası anlaşmalarla (Bern Sözleşmesi vb.) koruma altına alınan türlerin tablo halinde verilmesi, (Bkz. Tablo.1)
3. Endemik ve lokal endemik türler ile tehlike (VU, EN, CR) altındaki türlerin harita üzerinde koordinatlarıyla verilmesi ve türlerin yayılım alanlarının fotoğrafları ile birlikte sunulması,
4. Faaliyetin, proje alanında bulunan bölgesel/lokal endemik, VU (hassas/zarar görebilir), EN (tehlike altında), CR (kritik derecede tehlike altında) olan türler ile hassas habitatlar üzerindeki olası etkilerinin ortaya koyulması,
5. Faunanın elemanlarının morfolojileri, biyolojik ve ekolojik özellikleri dikkate alınarak beslenme, yuvalama ve üreme alanları ve habitat gereksinimlerinin belirlenmesi,
6. Tespit edilen tür, habitat ve ekosistemler için risk-etki-tedbir matrisinin oluşturulması, (Bkz. Tablo.2)
7. Proje alanını ve yakın çevresini temsil eden resimlerin raporda yer alması ve proje alanının yakın çevresinde mevcut faaliyetlerin (yerleşim, madencilik, sanayi, tarım, vb.) değerlendirilmesi,
8. Faaliyet alanı ve çevresinde hidrolojik ve jeolojik yapıda madencilik faaliyetinden kaynaklanacak ekolojik değişimlerin belirlenerek değerlendirilmesi,
9. Alandaki jeomorfolojik yapılar ve jeoçeşitlilik unsurlarının faaliyetten etkilenme seviyesinin değerlendirilmesi,
10. Madencilik faaliyetinde ocak, pasa döküm ve depolama alanları için mevcut hidrolojik ve ekolojik yapı ile peyzaj bütünlüğünü olumsuz etkilemeyecek şekilde alınacak tedbirlerin belirlenmesi,

Yukarıda sayılan çalışmalar; yeterli arazi deneyimi bulunan flora ve omurgalı hayvanlar (tercihen karasal memeliler) konusunda tecrübeli fauna/ekoloji/yaban hayatı uzmanı tarafından gerçekleştirilecektir. Yukarıda talep edilen arazi ve izleme çalışmalarını gerçekleştirecek uzmanların özgeçmişlerinin ve çalışma yaptıkları dönemlerin raporda yer alması gerekmektedir.

Genel Müdürlükçe, projenin özellikleri çerçevesinde ihtiyaç duyulması halinde farklı disiplinlerden uzmanların çalışma grubunda yer almasını ÇED sürecinde talep edilebilir.

Tablo 1: Flora-Fauna İçin Örnek Tür Tablosu

Türkçe Adı	Bilimsel Adı	IUCN Kategorileri	BERN Sözleşmesi	TOB tarafından Koruma Altına Alınan Yaban Hayvanı Türleri	Endemizm	Nispi Bolluk Derecesi	Tespit Şekli

Tablo 2: Örnek Risk-Etki-Tedbir Matrisi

Risk	Etki	Etki Büyüklüğü (düşük-orta-yüksek)	Önleyici/Azaltıcı Tedbir
Toz oluşumu sebebiyle bitkilerin gözeneklerinin kapanması	Fotosentez, solunum, boşaltım, terleme gibi yaşamsal fonksiyonların zarar görmesi	Yüksek	Toz kaynaklarının perdelenmesi, branda vb materyaller ile kapatılması, Spreyleme
Tıraşlama/kesim sebebiyle yuva ve yavru bireylerin zarar görmesi	Üreme başarısının düşmesine bağlı türün popülasyonunun azalması	Yüksek	Tıraşlama faaliyetlerinin uzman bir biyolog eşliğinde ve kontrolünde gerçekleştirilmesi, Her tür ağaç kesiminden önce kontroller yapılarak bu türlerin yuvasının bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi, Yuva ya da yavruya rastlanırsa yavrulara el teması olmaksızın uygun yöntemlerle en yakın ağaca veya uygun habitata yuva nakli yapılması, vb.

